

Publiek Private Samenwerking

Betere infrastructuur met Private Financiering

Overheid en private partijen werken in Publiek Private Samenwerking (PPS) samen aan infrastructuurprojecten. Infrastructuur is essentieel bij verdere ontwikkeling van een land. De wereldwijde behoefte is erg groot, maar het tekort in het budget is nog vele malen groter. Deze manier van samenwerken levert betere eindproducten op voor minder geld. Door klimaatverandering is de behoefte aan water infrastructuur extra groot. De uitdaging is nu om een PPS-constructie te ontwikkelen die geschikt is voor het integrale en complexe water thema.

Wat is er aan de hand?

Wereldwijd bestaat een grote behoefte aan de ontwikkeling van infrastructuur. Deze behoefte is vele malen groter dan het beschikbare budget van landen of ontwikkelingsgelden. De United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) schat het wereldwijde tekort op een indrukwekkende 2500 miljard Amerikaanse dollars per jaar.

Met Publiek Private Samenwerking (PPS) werken de overheid en bedrijven langdurig samen in projecten omtrent infrastructuur. Doel van deze samenwerking is kwalitatief betere eindproducten voor minder geld. Taken en risico's worden passend verdeeld tussen publieke en private partijen, waarbij de private partij ook financieel betrokken is bij het project. Het gaat hier specifiek om private financiering van infrastructurele projecten en niet de definitie van Buitenlandse Zaken, waar het gaat om subsidies voor private sector ontwikkeling.

Investeren in infrastructuur

PPS is een wereldwijd bewezen instrument om de private sector (investeringsfondsen, banken en pensioenfondsen) de mogelijkheid te bieden om te investeren in de benodigde (water)infrastructuur. Voor private investeerders (Private Equity, banken en pensioenfondsen) wordt het mogelijk om te investeren in infrastructuur. Typische investeringen van de private sector kunnen variëren van 200 miljoen tot 10 miljard Amerikaanse dollars.

Men investeert omdat men er geld mee verdient. Het verdienen bestaat uit het terughalen van de investeringskosten en een gedeelte rendement. Voor veel investeerders is infrastructuur (bv. wegen, scholen, ziekenhuizen, waterzuiveringsinstallaties en energie) een betrouwbare en zekere belegging, omdat het een lange levensduur heeft en politiek minst omstreden is. Infrastructuur is essentieel en draagt bij aan de ontwikkeling van een land. De investering wordt terugverdiend, doordat of de gebruiker betaalt (zoals bij een tolweg) of de overheid betaalt. Als de overheid betaalt, gebeurt dit meestal in termijnen gedurende de levensduur als een hypotheek, zoals bij de Nederlandse DBFMO projecten (Design, Built, Finance and Maintain/ Operate). In de praktijk wordt vaak gekozen voor een combinatie van beiden.

Maar het is niet alleen het geld. In PPS constructies wordt de deelname van de private sector vergroot, dit waarborgt effectiviteit, innovatie en een constante service gedurende de levensduur van infrastructuur. Als voorbeeld, het verlies van drinkwater door lekkages in de leidingen is in sommige OECD landen soms wel 50-70%. Dat wil zeggen dat van elke liter drinkwater dat gemaakt wordt slechts een glas water aankomt in een huis. De private sector heeft vaak de kennis en de financiële capaciteit om dit aan te pakken, terwijl een budget benadering hiervoor geen ruimte biedt.

Obstakels voor water

Hoewel PPS voor vele infrastructuren succesvol is, is het nog niet groots toe te passen op het thema water. Het probleem is dat de bestaande en klassieke PPS modellen niet goed werken voor het thema water. Voor een waterzuiveringsinstallatie of een drinkwaterinstallatie kan wel met PPS gewerkt worden, maar een meer integrale aanpak wordt lastiger. De drie hoofdredenen hiervoor zijn:

- De gebruiker betaalt: dit systeem werkt vaak niet, omdat men in veel landen niet gewend of bereid is om direct te betalen voor water. Ook zijn er vaak vele indirecte gebruikers, zoals bij een dijk;
- Terugverdienmodel: investeringen in water infrastructuur zijn erg hoog, waardoor in alle gevallen een forse mede investering van de overheid nodig is. Vaak is dit niet mogelijk;
- Bestuurlijk complex: water infrastructuur heeft vaak meerdere functies. Zo dient een rivier voor varen, irrigatie, drinkwater en energie en is het vaak ook nog een grens tussen landen, provincies of stammen. Dit maakt het politiek en bestuurlijk complex en minder aantrekkelijk voor investeerders.

Niet waarom, maar hoe

Ondanks deze obstakels is het belangrijk om in het thema water met PPS te werken, omdat hiermee meer kan worden bereikt voor minder geld. Op die manier leveren we een bijdrage aan het halen van de Sustainable Development Goals en zorgen we voor veilig en schoon drinkwater voor mensen in deltagebieden. Ook Nederland heeft belang bij PPS voor water. Het financieringsvraagstuk is essentieel als Nederland wil bijdragen aan de mondiale waterproblematiek en kennis en innovatie wil toepassen op het gebied van delta-, water en maritieme technologie.

De uitdaging is om private investeringen te combineren met het thema water. Op dit gebied zullen innovaties moeten plaatsvinden en nieuwe allianties gezocht moeten worden. Mogelijk moeten er compromissen gemaakt worden tussen meest integrale oplossingen en meest haalbare en financieerbare oplossingen. Dergelijke acties zullen het mogelijk maken de ambitie van het Internationale Water Centre (IWC) te realiseren.

TINEKE DIJKSTRA FOTOGRAFIE

Meer informatie en contact

Bekijk voor een algemeen overzicht:
www.ondernemeninontwikkelingslanden.nl/partners

De Nederlandse partners zijn:

Nederlands Investerings Agentschap
www.nederlandsinvesteringsagentschap.nl

Nederlandse Investeringsinstelling
www.nlii.nl

International Project Finance Association
www.ipfa.org

Rabobank
www.rabobank.com

APG
www.apg.nl

PGGM
www.pggm.nl

De internationale financiële instelling bestaat uit:

WB
www.worldbank.org/en/topic/publicprivatepartnerships

ADB
www.adb.org/documents/public-private-partnership-operational-plan-2012-2020

EU
www.eib.org/epec

UN
www.unece.org/ceci/ppp.html; <http://www.undp.org/content/undp/en/home.html>

WEF
www.weforum.org

Contactpersoon:
Jan van Schoonhoven (jan.van.schoonhoven@minienm.nl),
Senior Adviseur PPS bij het Ministerie van Infrastructuur
en Milieu.